

Voorlopige resultaten GLB pilot Aldeboarn- De Deelen, september 2023

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

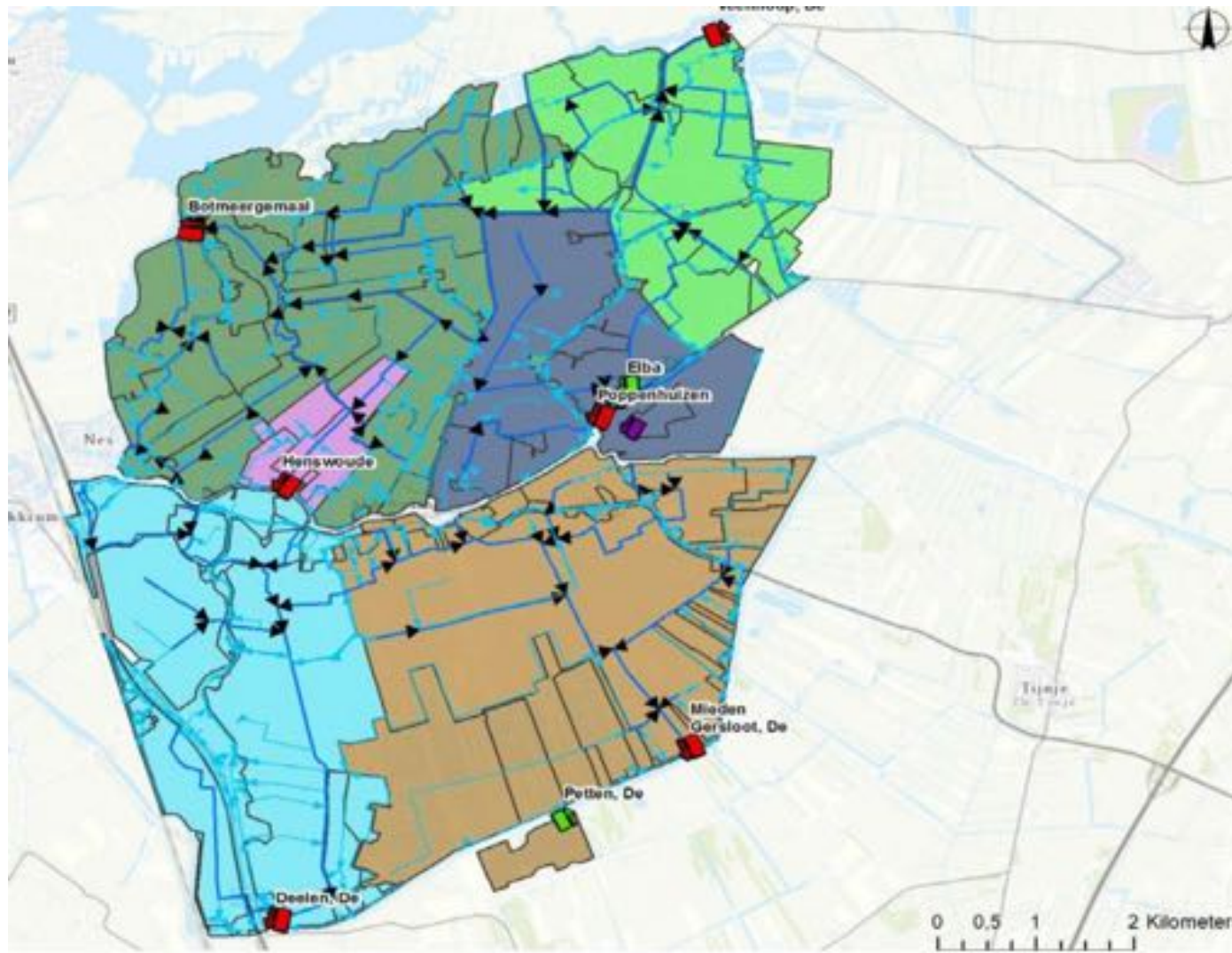
Europees Landbouwfonds voor
Plattelandontwikkeling: Europa
Investeeft in zijn platteland

It Lege Midden

AEQUATOR
GROEN+RUIMTE

ADD

Resultaten/oplossingen

- Schade beweiden op nat perceel, meer werk afrasteren sloot/greppelkant.
- Belang waterschap versus boeren, ondanks goede verhoudingen uitdagingen voor communicatie en beslisstructuur
 - Volgend jaar handleiding voor beslissingen en overdracht van PL waterschap naar rayonbeheerders met boeren
- Meer aan de slag met bodembeheer
 - Volgend jaar werken aan maatregelen/beleid hiervoor

Resultaten bodem en bedrijfsvoering

- **Uit monitoring bodemleven:** Vochtige greppel vergeleken met volle greppel. De laatste heeft veel meer uitstralende werking op bodemvocht in perceel en dus klimaat, maar ook een sterker negatief effect op bodemleven en pitrus.
- **Uit monitoring vegetatieopname:** intensievere percelen meer Eng. Raai, extensieve percelen (weidevogels) is dit al minder, bij greppel met water nog minder.
- Maatwerk peilbeheer (HAKLAM): dit jaar omhoog en omlaag met weer.
- **Monitoring bedrijfsvoering:** 3x dit jaar was het wel spannend. Maart, mei, juli. Invloed op kunnen bemesten, eerste snede, GWS ondieper dan 0,25 m-mv in groeiseizoen.
- Greppelinfiltratie invloed op beweiding en pitrus. Komt negatief uit pilot op dit moment.
- Verschil kaarten waterschap t.o.v. realiteit bij peilopzet.
- Boeren ook bevragen op effecten HAKLAM op droogte.

Monitoring water

- **Uit monitoring water** (voorlopig): het verschilt per perceel maar in droog 2022 werd klimaatdoel GWS 0,4 m-mv niet gehaald. Dit jaar 2023 met vochtige zomer halen we het wel. Eigenlijk meer peilopzet nodig, maar dan lopen de putjes in het gebied onder water.
- Omdat hele peil in het hele peilvak omhoog is gezet, is uitstralende werking (horizontaal) vanaf de sloot en hoeveelheid verhoging grondwaterstand (verticaal) niet te meten.
- Waterschap stuurt op grondwaterstand, agrariërs kijken veel meer naar slootpeil en weersvoorspelling (op tijd schakelen).

Mogelijke oplossingen

- Praktische oplossingen: kleppen op greppelbuizen (water uit maar niet in vanaf sloot, wel HAKLAM maar geen greppelinfiltratie)
- Tijdelijk peil omlaag om tegen pitrus te kunnen maaien. → wat vindt men hiervan?
- 10% laagste plekken (putjes) beperken verdere peilverhoging, totdat flankerend beleid klaar is. (ook punt kaarten waterschap)
- Uitgangspunt was geen water in de greppels, nog geen echte schade. Op enkele plekken is dit toch gebeurd (greppelinfiltratie, compensatie beweidingsschade).
Volgende stap is flankerend beleid in Friesland. Compensatie inkomen en vermogen. De pilot maakt duidelijk hoe hogere peilen uitpakken, waar/welke schade is en wat HAKLAM mogelijk maakt voor boeren en waterschap.

Concept aanbevelingen

- Graag bijzondere aandacht voor veenweidegebied in ANLb en ecoregelingen. Mogelijk specifieke maatregelen veenweidegebieden.
- Transitie veenweidegebied ondersteunen vanuit wettelijke beperkingen GLB.
- Grootschalig peilopzet vraagt om aanpassingen in watersysteem en waterschap. Kleinere peilvakken.
- Voor pilot peilverhoging middels watervergunning, vrijwilligheid. Goed voor vertrouwen, maar kwetsbaar. Ervaring opdoen voor peilbesluit.
- Door hogere peilen kunnen bomen dood gaan → gemeentes vroegtijdig meenemen in veenweideprogramma.
- Het collectief kan een rol hebben in uitvoering veenweidemaatregelen. Dat heeft ILM ook gedaan voor bodemverbetering.

Concept aanbevelingen 2

- Het watersysteem moet in orde zijn, snel reageren op overschot of tekort aan water. Dit regelen heeft agrariërs over de streep getrokken.
- Het is een uitdaging voor de Friese drooglegging om de resultaten te linken aan het hoofddoel: verminderen veenafbraak en bodemdaling, klimaat. Bodemdaling wordt niet aangemeten. Referentiepercelen zijn er niet, omdat heel peilvak mee doet. Het is wenselijk dat maatregelen geïjkt zijn (is model Somers hier genoeg voor?).
- In Friesland wordt flankerend beleid opgezet. En we leren over effecten peilopzet op alle doelen. Ondersteunende instrumenten wenselijk. Om transitie en perspectief vorm te geven. Stapsgewijs in pilots ervaring op doen. Kennis. Bedrijfsplannen voor toekomst opstellen. Extra ANLb.

Dank voor de
aandacht!

Vragen?